

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31Dz/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9625200185
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:9625200185.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný ako predseda, Peter Potásch ako člen a Zuzana Šabová ako členka v disciplinárnej veci proti disciplinárne obvinenej: D. A. H., prokurátorka Krajskej prokuratúry R., pre disciplinárne previnenie podľa § 188 ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov (navrhovateľ: krajský prokurátor v Žiline), o námietke zaujatosti takto

rozhodol:

Sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky Viola Takáčová nie je vylúčená podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. (disciplinárneho súdneho poriadku) z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 33 D 12/2024.

odôvodnenie:

- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako disciplinárny súd koná v disciplinárnej veci uvedenej v záhlaví. V súlade s § 12 ods. 1 a 4 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (disciplinárny súdny poriadok, D. s. p.) bol disciplinárny návrh pridelený senátu 33 D, ktorého členkou je podľa rozvrhu práce aj JUDr. Viola Takáčová, PhD.
- Po ústnom pojednávaní konanom 8. apríla 2025 disciplinárne obvinená prostredníctvom obhajcu vzniesla námietku zaujatosti proti tejto sudkyňi. V námietke uviedla, že na ústnom pojednávaní táto sudkyňa voči nej predniesla výrok: „Prosím nezavádzajte disciplinárny senát vyjadrením, ktoré nie je súladné so znením toho plagátu.“ Výrok bol použitý v situácii, kedy disciplinárne obvinená na otázku prísediaceho sudcu čítala text určitého plagátu, kde sa neuvádzal názov „Allatra“ ani „Tvorivá spoločnosť“. Členka senátu však zamerala svoju pozornosť na logo na tomto plagáte, načo predniesla uvedený výrok. Disciplinárne obvinená zdôraznila, že bola poučená o tom, že ju k výpovedi nemožno donucovať, teda nemožno od nej vyžadovať, aby vypovedala tak, ako si to predstavuje vypočúvajúcí. Tento výrok (v spojení „so zvoleným výrazom tváre“) považovala disciplinárne obvinená za prejav nepriateľstva zo strany sudkyne Violy Takáčovej, čo podľa nej preukazuje dôvodné pochybnosti o jej nestrannosti.
- Namietaná sudkyňa nesúhlasila so svojím vylúčením. Nepochybovala, že tvrdený výrok predniesla, ale zdôraznila jeho kontext: disciplinárne obvinená bola vyzvaná, aby sa vyjadrila k celému obsahu sporného plagátu, ale až na doplňujúcu otázku sudkyne potvrdila, že sa na ňom nachádza logo, hoci pôvodne uvádzala, že tam nie je uvedené ani „Allatra“, ani „Tvorivá spoločnosť“. Disciplinárne obvinená odpovedala, ale nebola nútená odpovedať. Tvrdenie o nenávisti považovala namietaná sudkyňa za účelové.
- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky námietku preskúmal v trojčlennom senáte (§ 24 ods. 2 D. s. p.), v ktorom už predtým prejednal oznámenie dôvodov zaujatosti prísediaceho sudcu (§ 12 ods. 5 D. s. p.).
- Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý sa podľa § 4 D. s. p. použije aj v disciplinárnom konaní, je z vykonávania úkonov disciplinárneho konania vylúčený okrem iného prísediaci sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa

úkon priamo týka. Pomerom prísediaceho sudcu k osobám uvedeným v cit. ustanovení sa rozumie jeho vzťah k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať pochybnosti o nezáujatosti sudcu. Za takýto vzťah treba považovať najmä príbuzenský a rodinný pomer, no okrem toho môže ísť aj o priateľstvo či nepriateľstvo. Prejavmi nepriateľstva môžu byť napríklad aj výroky, ktoré sudca prednáša o účastníkovi konania alebo jeho zástupcovi, ale aj iné správanie voči nim (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoVS 2/2024). Pri posudzovaní, či tento pomer zakladá alebo nezakladá pochybnosti o nezáujatosti, nie je rozhodujúce subjektívne presvedčenie sudcu, ale ani osoby, ktorej sa úkon týka. Podstatné je, či oznámené skutočnosti sú objektívne spôsobilé takéto pochybnosti vyvolať.

6. Podobne podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý sa minimálne vo svojej civilnej časti zásadne vzťahuje aj na konania týkajúce sa služobného pomeru prokurátorov (porov. rozsudok zo 4. apríla 2023, Gashi a Gina proti Albánsku, sťažnosť č. 29943/18, ods. 40), sa pri skúmaní nestrannosti (nezaujatosť) sudcu vychádza z kombinácie subjektívneho testu, kde sa berú do úvahy osobné presvedčenie a správanie daného sudcu, teda či sudca má osobný predsudok v danej veci, a objektívneho testu, kde sa skúma, či súd ako taký poskytuje dostatočné záruky, aby vylúčil oprávnené pochybnosti ohľadom svojej nestrannosti. Pri subjektívnom teste sa predpokladá osobná nestrannosť sudcu, pokiaľ nebol dokázaný opak (rozsudok veľkej komory z 23. apríla 2015, Morice proti Francúzsku, sťažnosť č. 29369/10, ods. 74); takým dôkazom sú napr. prejavy nepriateľstva sudcu alebo zlý úmysel z osobných dôvodov. Pri objektívnom teste sa skúma, či (odhliadnuc od správania sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o sudcovej nestrannosti. Medzi subjektívnou a objektívnou nestrannosťou však nie je nepriepustná hranica, pretože správanie sudcu môže vyvolať objektívne obavy o jeho nestrannosti, ale môže svedčiť aj o jeho osobnom presvedčení (porov. napr. rozhodnutie zo 4. júna 2019, Kukaj proti Slovinsku, sťažnosť č. 49670/13, ods. 53 a tam citovanú judikatúru). Názor osoby, ktorá tým je dotknutá, je síce dôležitý, ale nie rozhodný; rozhodné je, či obava z nedostatku nestrannosti je objektívne opodstatnená.

7. Judikatúra vrcholných súdnych autorít sa zaoberala mnohými prípadmi, kedy určité prejavy alebo správanie sudcu dali podnet dotknutým osobám k tomu, aby spochybňovali ich nezávislosť. Tak napríklad najvyšší súd v už cit. uznesení sp. zn. 2 TdoVS 2/2024 posudzoval viacero verejných, ale aj neverejných verbálnych prejavov sudcu, ktorých adresátom alebo predmetom bol určitý obhajca (súhrn názorov sudcu na obhajcu, na jeho činnosť a nezdravenie ho). Tie považoval za dôvod vylúčenia, keď ich intenzita bola taká, že potláčala do úzadia všeobecné očakávanie o profesionalite sudcu a jeho schopnosti byť nestranný vo veci, o ktorej rozhoduje. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre riešil otázku, či nezáujatosť spochybňuje to, že sudca určitý procesný úkon obžalovaného (jeho obhajcu) označil za „jednu z ďalších procesných obštrukcií s cieľom oddialiť rozhodnutia o podanej obžalobe“. Ústavný súd zdôraznil, že v tomto prípade išlo o hodnotiaci úsudok, na ktorý má súd v zásade právo, avšak aj tomuto právu zodpovedajú hranice prípustnosti jeho formy a obsahu. Účastníci konania nie sú generálne procesne imunizovaní vo vzťahu k možnosti konajúcich súdov hodnotiť ich postup alebo správanie v konaní. Pokiaľ je hodnotenie uvážlivé, má adekvátny skutkový základ v okolnostiach veci, účastníka osobne neuráža a je formálne prezentované v hraniciach procesnej zdvorilosti (do ktorej sa výrazový prostriedok obštrukcia ešte zmestí), môže byť ústavne udržateľné (porov. uznesenie sp. zn. I. ÚS 37/2025).

8. Podobne sa problematikou výrokov a prejavov sudcov pri procesných úkonoch voči účastníkom vo svojej judikatúre zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva. Jedným z kľúčových rozhodnutí z nedávneho obdobia je rozsudok zo 6. novembra 2018, Otegi Mondragon a ďalší proti Španielsku, sťažnosť č. 4184/15 a ďalšie. V danej veci sa predsedníčka senátu prvostupňového španielskeho súdu na hlavnom pojednávaní spýtala obžalovaného sťažovateľa, či odsudzuje násilie organizácie ETA (dávnejšia ozbrojená baskická nacionalistická a separatistická organizácia). Keď obžalovaný odmietol odpovedať, predsedníčka senátu to komentovala slovami, že „už predtým vedela, že na tú otázku neodpovie“. Sťažovateľ bol neskôr v inom konaní obžalovaný z konania, ktoré súviselo s činnosťou ETA, a vec bola pridelená rovnakému senátu. Sťažovateľ namietol zaujatosť jeho predsedníčky, ale nebola vylúčená, a súdy sťažovateľa uznali vinným. ESLP zdôraznil, že hoci nie je preukázaná osobná predpojatosť, citovaná reakcia predsedníčky senátu v prvom konaní sa objektívne mohla chápať ako prejav vopred utvoreného názoru na vinu sťažovateľa. Pritom ten istý senát rozhodoval aj v druhom konaní, kde išlo práve o skutky súvisiace s činnosťou ETA, a prejav predsedníčky senátu bol predsudkom práve v tejto súvislosti. To podľa ESLP dostatočne objektívne ospravedlňovalo obavy sťažovateľa o jej nezáujatosť aj v tomto druhom konaní.

9. Na druhej strane, v už cit. rozhodnutí vo veci Kukaj proti Slovinsku obžalovaný sťažovateľ opakovane namietal zaujatosť predsedu senátu, ktorý konal o obžalobe voči nemu, kvôli viacerým udalostiam počas

hlavného pojednávania a mimo neho. Napríklad, predseda senátu k prednesu obhajcu poznamenal, že „mu ďakuje za poučenie o právnych otázkach, prosí ho, aby si ho do budúcnosti odpustil“; neodročil hlavné pojednávania napriek kolízii termínov obhajcu; komunikoval s prokurátorom bez vedomia obžalovaných; pri výsluchu jedného zo svedkov, ktorý z obavy o svoj život neodpovedal, pred dožiadaným (talianskym) orgánom sa svedkovi vyhrážal použitím donucovacích opatrení a označil obžalobu za „konečnú a plne dôkaznú“; počas hlavného pojednávania sa posťažoval, že je „neuveriteľné, aké práva má obhajoba v Slovinsku“. ESLP vo svojom rozhodnutí postupne analyzoval tieto situácie a dospel k záveru, že výroky sa týkali činnosti obhajcu, nie obžalovaného (podobne napr. uznesenie českého Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 978/18), komunikáciu s prokurátorom v danej veci nepovažoval za dôkaz výhodnejšieho zaobchádzania s ním, a v riadnom rozhodnutí o neodročení nevidel žiadnu indikáciu zaujatosti. Hoci poznámky pri výsluchu svedka sa mohli týkať aj obžalovaných, podľa ESLP nevybočili z riadneho rámca sudcovského výsluchu. Označenie obžaloby ako „plne dôkaznej“ nepovažoval ESLP za šťastné, ale stotožnil sa s vnútroštátnymi súdmi, že sa tým vyjadrila len existencia dôvodného podozrenia. Preto vo výsledku sťažnosť odmietol ak zjavne neopodstatnenú.

10. Aj z ďalšej judikatúry ESLP možno vyvodiť, že určité prejavy alebo úkony sudcu voči obžalovanému sa považujú za objektívne spôsobilé vyvolať pochybnosti až vtedy, ak nimi sudca výrazne vybočí z obvyklých úloh, ktoré mu v príslušnom konaní patria. Napríklad samo trestné oznámenie, ktoré sudca podal kvôli vyhrážkam, ktoré dostal v súvislosti s určitým konaním, ani označenie účastníka tohto konania za možného podozrivého ešte neznamená automaticky pochybnosť o nezaujatosti takého sudcu (porov. rozhodnutie z 31. októbra 2017, Krüger proti Nemecku, sťažnosť č. 33371/17). Naopak, ak sudca takéto trestné oznámenie podal ohľadom okolností, ktoré tvoria predmet konania, a to bez toho, aby predtým riadne uvážil argumenty za aj proti a dal dotknutej osobe možnosť zaujať k veci stanovisko, môže to založiť obavu o jeho nezaujatosť (napríklad keď sudca podá trestné oznámenie voči účastníkovi pre podvod len preto, že prejednával dve žaloby voči nemu, ktorých predmetom bola nezaplatená odplata za rôzne služby, porov. uznesenie nem. Spolkového ústavného súdu sp. zn. 2 BvR 615/11). Zo všetkej citovanej judikatúry tak možno vyvodiť, že výkon obvyklých procesných úloh a oprávnení (ktorých zákonným cieľom je aj riadne zistenie skutkového stavu) sám osebe nevzbudzuje pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ak nejde o svojvoľné vybočenie zo zákonného rámca (porov. aj § 32 ods. 6 Tr. por., ale napríklad aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 104/2005, judikát R 68/2009). Prejav sudcu pri výkone týchto oprávnení a úloh môže vzbudzovať pochybnosti o jeho nezaujatosti, ak objektívne odôvodňuje obavu, že je len výrazom nepriateľského vzťahu sudcu k obvinenému alebo že si sudca vopred urobil názor na jeho vinu. Tento záver možno urobiť na základe samotného obsahu tohto prejavu (použitých slov alebo neverbálnych znakov), z kontextu a ďalších okolností, za ktorých sa udiali.

11. V prerokúvanej veci sudkyňa Viola Takáčová ani nepopierala, že počas ústneho pojednávania skutočne predniesla vytýkaný výrok. Pre posúdenie námietky zaujatosti disciplinárne obvinenej je však podstatné zistiť, v akom kontexte a za akých okolností ho predniesla. Z obsahu zápisnice o ústnom pojednávaní 8. apríla 2025 (zo spisu 33D 12/2024) predovšetkým vyplýva, že na tomto ústnom pojednávaní sa zrealizovali len úkony podľa § 29 ods. 2 D. s. p. a § 257 Tr. por. a pristúpilo sa k výsluchu disciplinárne obvinenej podľa § 29 ods. 4 D. s. p. v spojení s § 258 Tr. por. Podľa zvukového záznamu z tohto ústneho pojednávania (§ 61 Tr. por.) na otázku prísediaceho sudcu Kuka disciplinárne obvinená opisovala, že ju jej nadriadený upozornil, aby na dvere radšej nelepila určité plagáty. Nato ju druhý prísediaci Jarabinský požiadal, aby skúsila „popísať, aký plagát, čo bolo na tom plagáte, lebo ste uviedli, že bol plagát, ale nebola Allatra, nebola Tvorivá spoločnosť“. Disciplinárne obvinená na túto otázku odpovedala, pričom odkázala na to, že plagát bol vyobrazený aj v novinových článkoch a po slovách „aha tu je“ začala čítať text na ňom (medzi iným aj text „creative society bodka com“). Následne spontánne dodala, že na plagáte „nie je napísané ani, že to organizuje hnutie Allatra, ani hnutie Tvorivá spoločnosť“. Nato sudkyňa Viola Takáčová požiadala disciplinárne obvinenú, aby potvrdila, že vyobrazenie plagátu je v spise na č. I. 95 (kde je snímka dverí kancelárie disciplinárne obvinenej), čo tá aj urobila, a či na ňom nie je „znak spoločnosti, o ktorej...“. Disciplinárne obvinená začala ihneď (prerúšením otázky sudkyne Takáčovej) hovoriť, že je, ale že podľa nej „nikto hneď nevedel, aký je znak“. V tom sudkyňa videla rozpor, načo disciplinárne obvinená potvrdila, že „je tam znak, aj nejaký číselný kód“, ale tie pri čítaní vynechala. Až na to sudkyňa predniesla sporný výrok: „Prosím nezavádzajte potom disciplinárny senát vyjadrením, ktoré nie je súladné s obsahom toho plagátu, o ktorom tu už niekoľko minút hovoríme,“ načo disciplinárne obvinená dodala len: „Prepáčte, ale toto som fakt akože nepovažovala, že aj ten čiarový kód, aj ten znak...“.

12. Z uvedeného predovšetkým vyplýva, že disciplinárne obvinená v danom štádiu nečítala listinné dôkazy (o ich čítaní nebolo v danom okamihu ešte rozhodnuté tak, ako to predpokladá § 269 Tr. por. v spojení s § 4 D. s. p.), ale stále vypovedala v rámci svojho výsluchu podľa § 29 ods. 4 D. s. p.

a § 258 Tr. por. Použitie pomôcky (snímky sporného plagátu) tak možno považovať v širšom zmysle za nahliadnutie do poznámok v zmysle § 123 ods. 1 Tr. por. S disciplinárne obvinenou nemožno súhlasiť, že by otázky alebo sporná poznámka popierali jej právo odoprieť výpoveď alebo by ju dokonca nútili k odpovedi. Právo odoprieť výpoveď totiž znamená, že disciplinárne obvinená môže (bez udania akéhokoľvek dôvodu) v konaní mlčať a nemusí nijako odpovedať na položenú otázku. Rovnako má disciplinárne obvinená právo na obhajobu (§ 2 ods. 9 Tr. por.), ktoré zahŕňa aj právo, aby sa pri výsluchu podrobne vyjadrila k obvineniu a uviedla skutočnosti, ktoré ho zoslabujú alebo vyvracajú (§ 122 ods. 2 v spojení s § 258 Tr. por.). Na druhej strane však § 121 ods. 1 Tr. por. výslovne ustanovuje, že výsluch obvineného súd vykonáva tak, aby zistil podstatné skutočnosti pre trestné (tu: disciplinárne) konanie. Na toto ustanovenie nadväzuje ustanovenie § 122 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého sa obvinenému môžu klásť otázky na doplnenie výpovede alebo na objasnenie neúplností, nejasností alebo rozporov. Už citované ustanovenia tak svedčia o tom, že disciplinárny senát bol oprávnený upozorniť obvinenú, že sa mu jej výpoveď javí neúplná, nejasná, rozporná, a klásť otázky na odstránenie týchto nedostatkov výpovede. Len samotná skutočnosť, že súd takéto otázky kládol, nemôže znamenať, že nútil disciplinárne obvinenú k výpovedi alebo ju nútil, aby odpovedala tak, ako si predstavuje. Disciplinárne obvinenej totiž nič nebránilo odmietnuť odpoveď na položené otázky.

13. Podľa najvyššieho správneho súdu sa sporná poznámka sudkyne Takáčovej pohybovala v prípustnom rámci výkonu oprávnení a úloh súdu pri výsluchu disciplinárne obvinenej. Z vyššie opísaného priebehu je totiž zrejmé, že otázka prísediaceho sudcu Jarabinského neznela na to, aby disciplinárne obvinená prečítala sporný plagát, ale znela vyslovene na to, aby popísala, čo na ňom bolo. Nato disciplinárne obvinená (za použitia obrazovej snímky tohto plagátu) prečítala len jeho text, čo aj sama priznáva vo svojej námietke. K tomu neskôr sama (spontánne) dodala, že o Allatre alebo Tvorivej spoločnosti na plagáte nebolo nič napísané. S ohľadom na obsah pôvodnej otázky však možno porozumieť snahe súdu doplniť takto uzavretú odpoveď disciplinárne obvinenej doplňujúcimi otázkami, či na tomto plagáte okrem prečítaného textu nie je ešte aj niečo iné, a to konkrétne určitý znak. Na takúto otázku pritom sama disciplinárne obvinená nepoprela existenciu znaku, ale ihneď začala vysvetľovať, že tento znak nebol známy. To už však striktné vzaté nepôsobí ako odpoveď na pôvodnú otázku, ktorá znela popísať obsah sporného plagátu, ale skôr ako hodnotenie známosti či neznámosti obsahu plagátu pre iných, k čomu však otázka nesmerovala. Za daných okolností tak v otázkach a až následnej poznámke sudkyne Takáčovej možno vidieť síce nie úplne ideálne formulované, ale predsa len vecne a obsahovo prípustné upozornenie na neúplnosť odpovede disciplinárne obvinenej na položenú otázku v zmysle § 122 ods. 3 Tr. por. Pretože disciplinárne obvinená ani nijako bližšie nepopísala ňou tvrdený „výraz tváre“ namietanej sudkyne, nemožno z toho zistiť nič použiteľné pre posúdenie jej zaujatosti.

14. Skutočnosti uvádzané v námietke disciplinárne obvinenej tak nesvedčia o tom, že by sporný prejav sudkyne Violy Takáčovej vzbudzoval obavu o jej osobnom zápornom vzťahu k disciplinárne obvinenej alebo obavu o tom, že by si vopred vytvorila názor na jej vinu. Preto nemôžu zakladať dôvody jej vylúčenia podľa citovaného § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 D. s. p. Na základe toho ju najvyšší správny súd podľa § 24 ods. 2 D. s. p. nevylúčil z úkonov v disciplinárnom konaní.

15. Toto uznesenie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.